

Pripravljeno gradivo, učbenik za slovenščino v 8. razredu, je v skladu s cilji in standardi učnega načrta za OŠ, v delu, ki se nanaša na jezikovni pouk. Zajema tako splošne kot operativne cilje, upošteva besedilne vrste in jezikoslovne izraze. Omogoča oblikovanje in razvijanje zavesti o jeziku, narodu in državi, razvijanje zmožnosti pogovarjanja in dopisovanja, razvijanje zmožnosti kritičnega sprejemanja in tvorjenja enogovornih neumetnostnih besedil, zmožnost selektivnega branja in izpolnjevanja obrazcev, razvijanje poimenovalne, skladske, pravorečne, pravopisne in slogovne zmožnosti, zmožnosti nebesednega sporazumevanja in metajezikovne zmožnosti – skratka sporazumevalne zmožnosti. Učencem omogoča sprotno vrednotenje učinka pridobljenega procesnega in vsebinskega znanja ter načrtovanje izboljšanja le-tega.

Učbenik je razdeljen na 17 samostojnih enot, ki smiselno dopolnjujejo druga drugo. Pod naslovom enote je strnjeno navedeno, kaj je cilj in namen posamezne enote, tako da učenec in učitelj že na prvi pogled vesta, kaj enota ponuja. V skladu z učnim načrtom si v učbeniku preiščeno in primerno sledijo različne vrste pogovorov, intervju, strokovno (učbeniško) besedilo z drugega predmetnega področja – zgodovine (omogoča konkretno medpredmetno povezovanje), reklama, opis naprave, opis postopka, nasvet strokovnjaka, razlaga naravnega pojava, uradna besedila, poštni obrazci, nebesedna ponazorila ...

V uvodnih nalogah se avtorice večkrat dotaknejo naslova in učenca spodbujajo k razmišljanju in utemeljevanju, kaj se bo v učni enoti naučil, pogosto so navedena vprašanja, s katerimi so spodbujene dejavnosti pred branjem ali poslušanjem. V učbeniku so zastopane vse štiri sporazumevalne dejavnosti. Enote so sestavljene tako, da omogočajo tudi individualizacijo in diferenciacijo dela, prav tako ponujajo možnosti za različne oblike dela, od frontalnega, individualnega, dvojic, skupin, sodelovalnega učenja ... Pouk ob učbeniku je zastavljen problemsko, sistematično, transakcijsko, omogoča kritično vrednotenje, samoiniciativnost in ustvarjalnost.

V večini poglavij služi za izhodišče besedilo, ki ga učenec posluša ali bere. Izbrana besedila so aktualna, zanimiva, po vsebini blizu učenčevemu izkušnjskemu svetu. Besedilom sledi razčlemba pomena, okoliščin, pa tudi vrednotenje in besedno-slovnica analiza. V obravnavo besedil so spretno vključene bralne učne strategije z določanjem teme besedila, podtem, iskanja bistva ... Z usmerjenim spraševanjem avtorice pripeljejo učenca do ugotovitev, kaj so značilnosti dane besedilne vrste ali jezikoslovnih izrazov. Vprašanja so pogosto na višji taksonomski stopnji in od učencev zahtevajo analiziranje podatkov in vrednotenje navedenega.

Obravnavane slovnične kategorije učencem omogočajo razvijanje jezikovne in skozi to boljše sporazumevalne zmožnosti. Način, kako so naloge zastavljene, učencem omogoča sistematično nadgradnjo ter smiselno povezovanje v ustrezno strukturo. Tako spoznavajo značilnosti in znajo razlikovati umetnostna in neumetnostna, subjektivna in objektivna besedila, sleng, domače in prevzete, slogovno nezaznamovane in zaznamovane besede, jezikovne družine. Med besednimi vrstami je poudarek na glagolu, pri skladnji pa na podredno zloženi povedi.

Pri tvorbi besedil si učenec lahko pomaga z zgledi v učbeniku. Tvorbene naloge so različnih vrst in znotraj vrste omogočajo učencu izbiro teme. Navajajo ga na uporabo dodatnih virov in literature ter IKT. Poudarjena je tudi vloga učitelja, saj avtorice učenca navajajo, naj besedilo odda učitelju v pregled. Pri tem poleg zapisa v zvezek ali na list vključujejo še sodobnejši način komuniciranja z

elektronsko pošto z dodanimi priponkami. Učence nevsiljivo navajajo na to, da mora biti tudi takšno besedilo vljudno in napisano naslovniku primerno. Omeniti je potrebno še povzetke na koncu posameznih enot, ki na jasno zapisan in pregleden način omogočajo ponovitev pridobljenega znanja.

V primerjavi s predhodnimi izdajami učbenika Slovenščina za vsak dan bi kot zelo dobri izpostavila poglavji Stavki - zidaki za povedi in Odvisniki – stavčni členi v obliki stavkov, saj učence po premišljenih korakih pripeljejo do znanja o zloženih povedih, ki ne temelji na mehničnem ponavljanju veznikov, vezniških besed in vprašalnic, temveč je ves čas v ospredju pomenska struktura, ki pa vseeno omogoča sistematično vzporejanje proste in zložene povedi. Prav tako sta v enotno poglavje uradnih besedil primerno združena zahvala in opravičilo.

Učbenik je domiselno ilustriran in dopolnjen s stripi, ki jih ni preveč in ki humorno podkrepijo vsebino posameznih enot. Enako velja za fotografije. Pravila in povzetki v drugi barvi omogočajo hiter prelet in ponoven priklic že pridobljenih ciljev.

Menim, da bo učbenik pomembno prispeval h kvaliteti poučevanja in učenja slovenščine v 8. razredu.

Marta Rubin

20. 4. 2016